

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI**Název: A Comparison of Various Film Adaptations of William Shakespeare's Hamlet**

(Český název neuveden)

Autor: Jan Varga

Vedoucí práce: Bernadette Higgins, M.A.

Oponent práce: Mgr. Jakub Ženíšek

Závěrečná bakalářská práce Jana Vargy porovnává čtyři časově diverzifikované filmové adaptace Shakespearova *Hamleta*. Nejstarší zkoumaná adaptace je Shakespearovský filmový standard: černobílý snímek z roku 1948 s režisérem a hamletovským hercem Laurencem Oliverem v hlavní roli. Zbýlými čtyřmi zkoumanými adaptacemi je Zeffirelliho verze z roku 1990 s Melem Gibsonem v hlavní roli, Branaghova adaptace z roku 1996 a nejmladší verze z roku 2000 v režii Michaela Almereydy. Vargovým kritériem výběru byl dle jeho vlastních slov divácký ohlas zmíněných adaptací a potažmo i kanonický status, který jim tento ohlas z řad laické i odborné veřejnosti propůjčil. Toto je samozřejmě legitimní hledisko výběru, nelze však zcela souhlasit s druhou částí této formulace, kdy vybrané čtyři adaptace označuje za nejosobitější (tak si alespoň překládám Vargovu frázi „the distinctive ones“). Minimálně pro kontrastní a chronotopické účely by bylo záhodno místo některé pozdější verze použít Richardsonovu adaptaci z konce šedesátých let, která sice nebyla kasovním trhákem, ale v mnoha ohledech se od všech čtyř Vargou traktovaných adaptací (včetně Almereydy!) dosti razantně liší, což by u strukturálně pojatého srovnávání bylo již z principu systémově výhodné. Osobně bych klidně oželel Gibsonovo podání krále dánského. Autor již v úvodu předznamenává, že se bude věnovat srovnávání hlavních postav, a pouze v menší míře se zaměří na způsoby, jakým zmínění čtyři režiséři pojali ústřední motivy Shakespearova dramatu.

V praktické části pak autor skutečně porovnává čtyři různá filmová pojetí Hamleta, Ofélie a ducha Hamletova otce a dále zkoumá různé variace na motivy pomsty, ambivalentního mileneckého a oidipovského vztahu, a šílenství. Závěrem se pak snaží syntetizovat své dílčí poznatky a uceleně je prezentovat.

Práce je psána solidní angličtinou a splňuje veškeré věcné i formální náležitosti pro závěrečnou bakalářskou práci.

Formální výhrady:

- Kolokviální výrazivo, např. fráze „a lot“ (3)

Věcné výhrady, potažmo dotazy k obhajobě:

- Závěrečná analytická práce tohoto typu by měla každý dílčí postulát uspokojivě vysvětlit, resp. čtenář by neměl být nucen si domýšlet souvislosti. Tento předpoklad však některé pasáže předkládané práce nenaplnují. Např. na konci strany 18 se dozvídáme, že v Almereydyově aktualizované verzi je Ofélie podána jako amatérská fotografka, kterážto činnost odpovídá jejímu naturelu (volně parafrázuji anglický text). Z formulace není jasné, zda tím autor myslí o původní Shakespearovský naturel Ofélie, a už vůbec se nedozvíme, proč mu k její postavě pasuje role fotografky.
- Nominálně teoretický úvod práce téměř vůbec nepracuje s obecnou teorií filmu, resp. filmových adaptací knižních předloh, a přechází rovnou k dílčímu srovnávání zvolených adaptací. Je samozřejmě chvályhodné, že se autor chce co nejdříve dostat k jádru pudla, nicméně i bakalářská závěrečná práce tohoto typu předpokládá jistý teoretický půdorys, který by nastínil obecniny umění převodu psaného slova na filmové plátno (kvůli svébytnosti Shakespearova jazyka záměrně ignoruji skutečnost, že

Hamlet coby divadelní hra je již před adaptací mimetickým či performativním uměním, narozdíl třeba od románu). Publikace Briana McFarlanea či Thomase Leitcha by autorovým intuitivním postřehům dodaly na hodnověrnosti a práci by systémově ukázny. Takto působí hodně pasáží (namátkou předposlední odstavec na str. 28) poněkud nahodile až dojmologicky. Převod slovního materiálu do obrazové textury lze totiž do jisté míry systémově „číst“ a právě lidé jako McFarlane, Leitch se tímto čtením filmové mimetiky systematicky zabývali a zabývají, což může zájemci o obor výrazně usnadnit orientaci.

- Není zcela jasné kritérium výběru zkoumaných postav. Proč autor do svého kánonu krom Hamleta zařadil ambivalentní postavy Ofélie a ducha Hamletova otce, ale ne Klaudia, který má ve většině (byť ne ve všech!) zpracování tohoto dramatu stigma záporné postavy?

Přes výše uvedené výhrady je třeba závěrem říci, že Varga napsal poctivou srovnávací práci, kterou tímto doporučuji k obhajobě a předběžně navrhuji hodnotit jako **výbornou až velmi dobrou**.

V Praze dne 27.5. 2014

.....
Mgr. Jakub Ženíšek